

Haminan hyvinvointikertomuksen raportointi 2023

HAMINA

MAAILMANLUOKAN
PIKKUKAUPUNKI

Sisältö

1. Johdanto

2. Raportointi vuodesta 2023

3. Ohjelmien- ja suunnitelmien arviointi 2023

4. Liitteet

Johdanto 1/5

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on lakisääteistä

Kuntalain (410/2015 1§ 2 mom.) mukaan kunnan perustehtävänä on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 6 §:ssä velvoittaa, että kunnan on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Lain mukaan kunnassa on raportoitava vuosittain kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle. Lisäksi kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma.

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) määrittää hyvinvointialueen tehtäviä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Johdanto 2/5

Tieto ohjaa suunnittelua

Haminan ensimmäinen laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on laadittu vuosille 2021–2025, se hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 22.3.2022 § 3. Ensimmäisessä hyvinvointikertomuksessa kerrotaan miten laaja hyvinvointikertomus on koottu ja miten indikaattorit sekä vertailukunnat on valittu.

Pääset lukemaan ensimmäisen laajan hyvinvointikertomuksen [täältä](#).

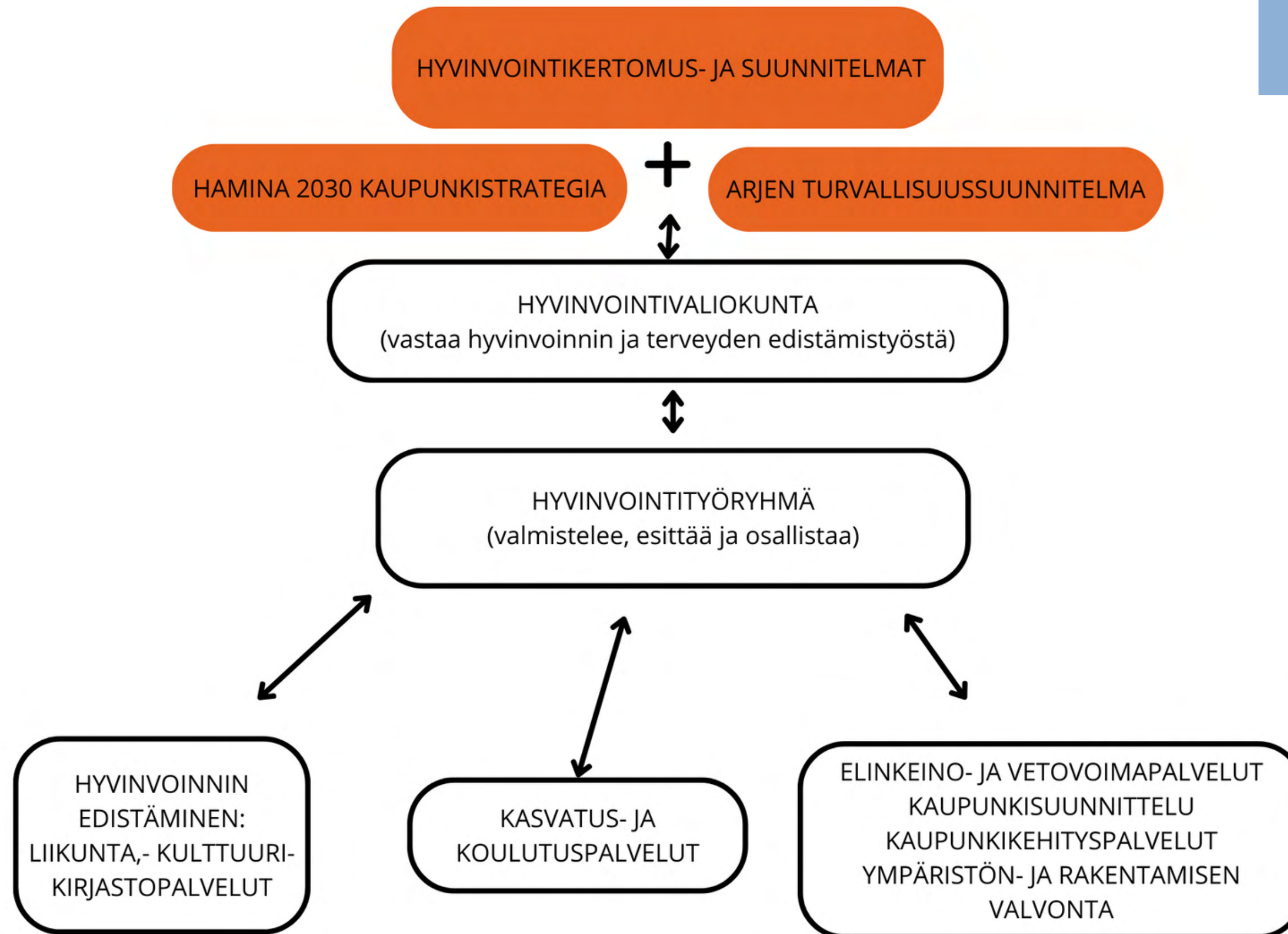
Hamina 2030 kaupunkistrategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 17.5.2022 § 17, joka osaltaan ohjaa myös hyvinvoinnin edistämistä kunnassa. Hamina 2030 kaupunkistrategiaan pääset tutustumaan [täältä](#).

Alueellisen hyvinvointikertomuksen valmistelu ja raportointi tehtävä siirtyi vuoden 2023 alusta toimintansa aloittaneelle Kymenlaakson hyvinvointialueelle (Kymen HVA). Alueelliseen hyvinvointikertomukseen pääset tutustumaan [täältä](#).

Haminassa arjen turvallisuus on tärkeä osa hyvinvointia ja tähän on laadittu **arjen turvallisuus suunnitelma**, joka muokkaantuu tarpeen mukaan vastaten eteentuleviin arjen turvallisuuteen liittyviin haasteisiin.

Johdanto 3/5

Hyvinvointia edistetään yhteistyöllä

Johdanto 4/5

Tämä kertomus koostuu uusimmista indikaattori tiedoista, jotka ovat koottu yhteen. Pohjana indikaattori tiedoissa on käytetty Haminan laajaa hyvinvointikertomusta.

Lisäksi kertomuksen lopussa on taulukkomuodossa tietoa lasten ja nuorten hyvinvointiohjelman arvioinnista, Haminan ikäihmisten hyvinvointisuunnitelman arvioinnista ja osallisuussuunnitelma joka päivitettiin vuonna 2023.

Ohjelmaan ja suunnitelmiin pääset tutustumaan [täältä](#). Ohjelmien- ja suunnitelmien arvioinnissa on käytetty moniammatillista asiantuntijuutta.

Johdanto 5/5

Hyvinvoinnin strategiset painopisteet on määritelty alueellisen hyvinvointikertomuksen valmistelun yhteydessä.

päihteetön elämä ja sen tukeminen

terveelliset elintavat ja hyvä mielenterveys

turvallinen arki ja terveellinen ympäristö

merkityksellinen elämä

Raportointi vuodesta 2023

Indikaattorit

Hyvinvointikertomuksen raportointiin on kerätty hyvinvointikertomuksesta niitä indikaattoreita joista on päivitettyä tietoa saatavilla.

Suurin osa tiedoista on vuodelta 2022.

Kaikista indikaattoreista ei ole vertailutietoa saatavilla.

Indikaattorit löytyvät osoitteista sotkanet.fi ja [TEAviisari](https://teaviisari.fi). Lisäksi työllisyys tilastoissa on käytetty Haminan työllisyysyksikön tilastoja, sekä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen kuukausittain laatimaa tiedotetta.

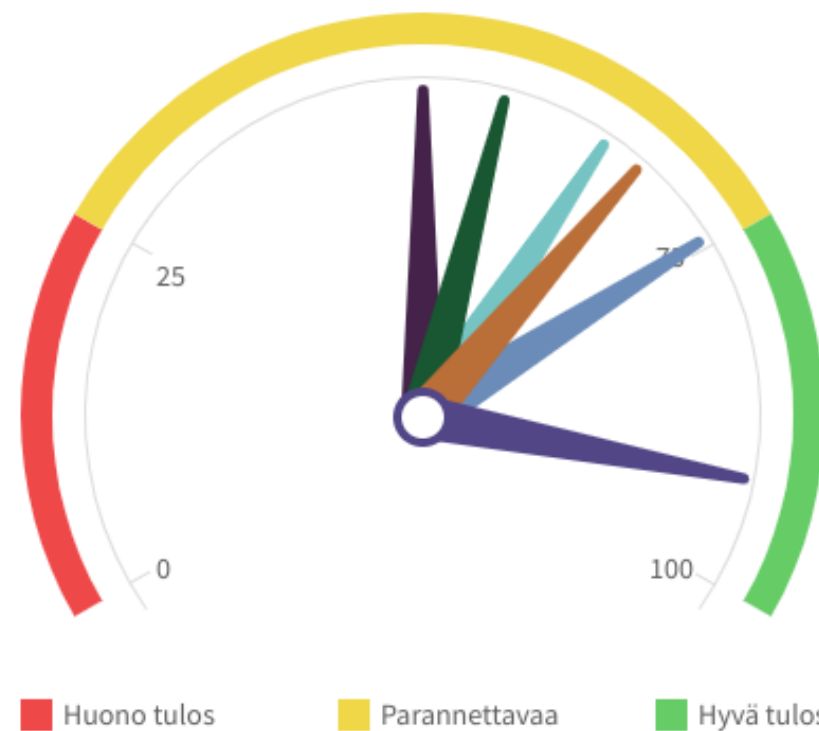
Mitä kuuluu Hamina- kysely toteutettiin vuonna 2023, tuloksia hyödynnetään tässä raportoinnissa.

Terveyden edistämisasiivisuus TEA-viisari

Teaviisari kuvaa kunnan toimintaa kuntalaisten terveyden edistämisessä (terveydenedistämisasiivisuutta). TEA-viisari on työväline kunnille ja kouluille terveydenedistämistoiminnan suunnitteluun ja johtamiseen. Teaviisari on mukana myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosan eli HYTE-kertoimen määrän laskemisessa. TEA-viisari sisältää seitsemän toimialuetta. TEA-viisari löytyy:

<https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/index>

Kaikki sektorit : Hamina 2023

Pisteet

Kaikki sektorit

Kuntajohto

Perusopetus

Lukiokoulutus

Ammatillinen koulutus

Liikunta

Perusterveydenhuolto

Kulttuuri

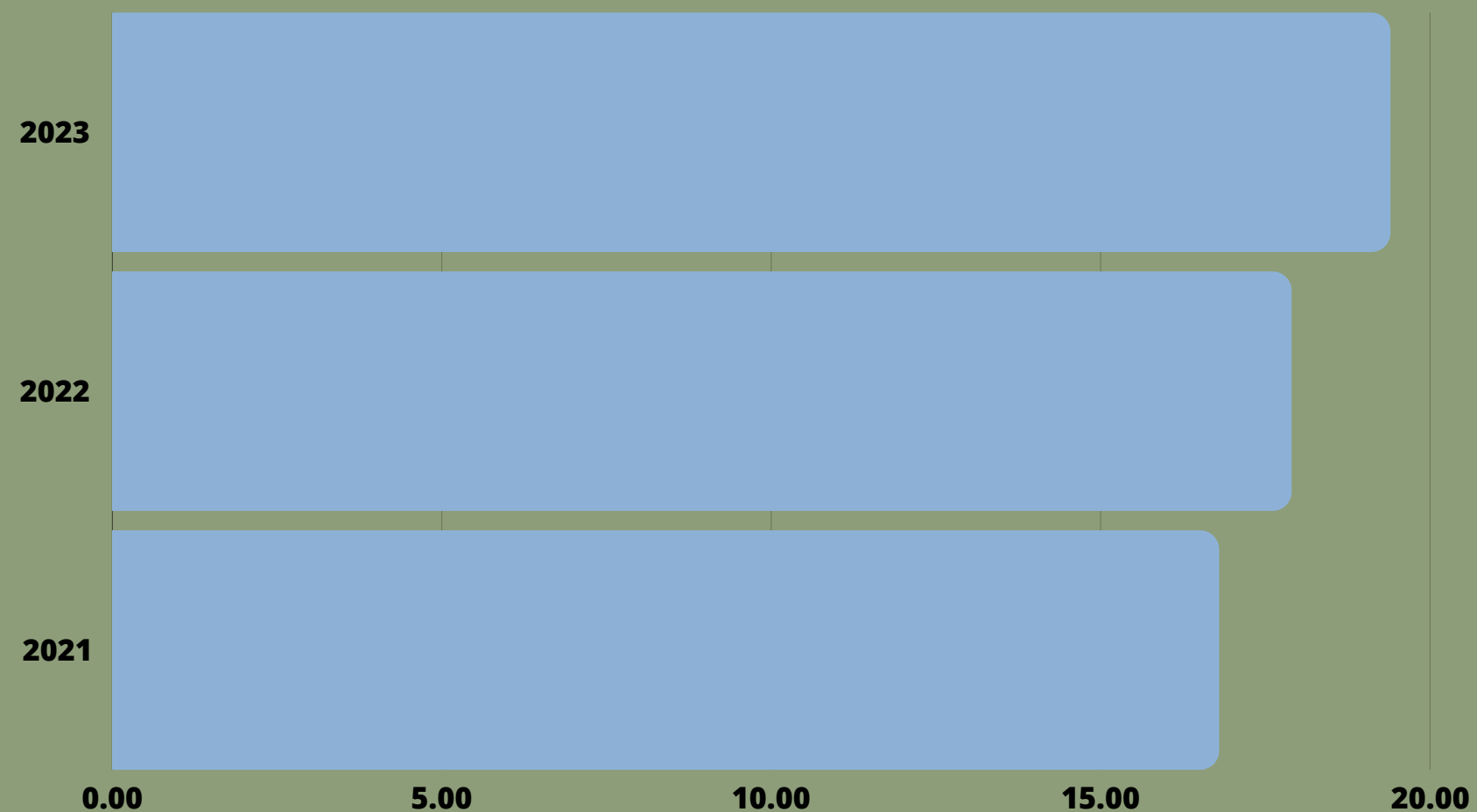
	Hamina	Koko maa
Kaikki sektorit	68	70
Kuntajohto	74	82
Perusopetus	67	65
Lukiokoulutus	50	65
Ammatillinen koulutus	..	64
Liikunta	92	72
Perusterveydenhuolto	56	70
Kulttuuri	64	71

PISTEET	HAMINA 2023-2022	HAMINA edellinen mittaus
Kaikki sektorit	68	64
Kuntajohto	74	47
Perusopetus	67	67
Lukiokoulutus	50	65
Ammatillinen koulutus	-	-
Liikunta	92	83
Perusterveydenhuolto	56	63
Kulttuuri	64	65

vihreä =arvo parantunut
 keltainen=arvo sama
 punainen=arvo huonontunut

HYTE-kerroin

Vuoden 2023 alusta kunnille otettiin käyttöön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin. HYTE-kerroin on kannustin kunnille ja kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.

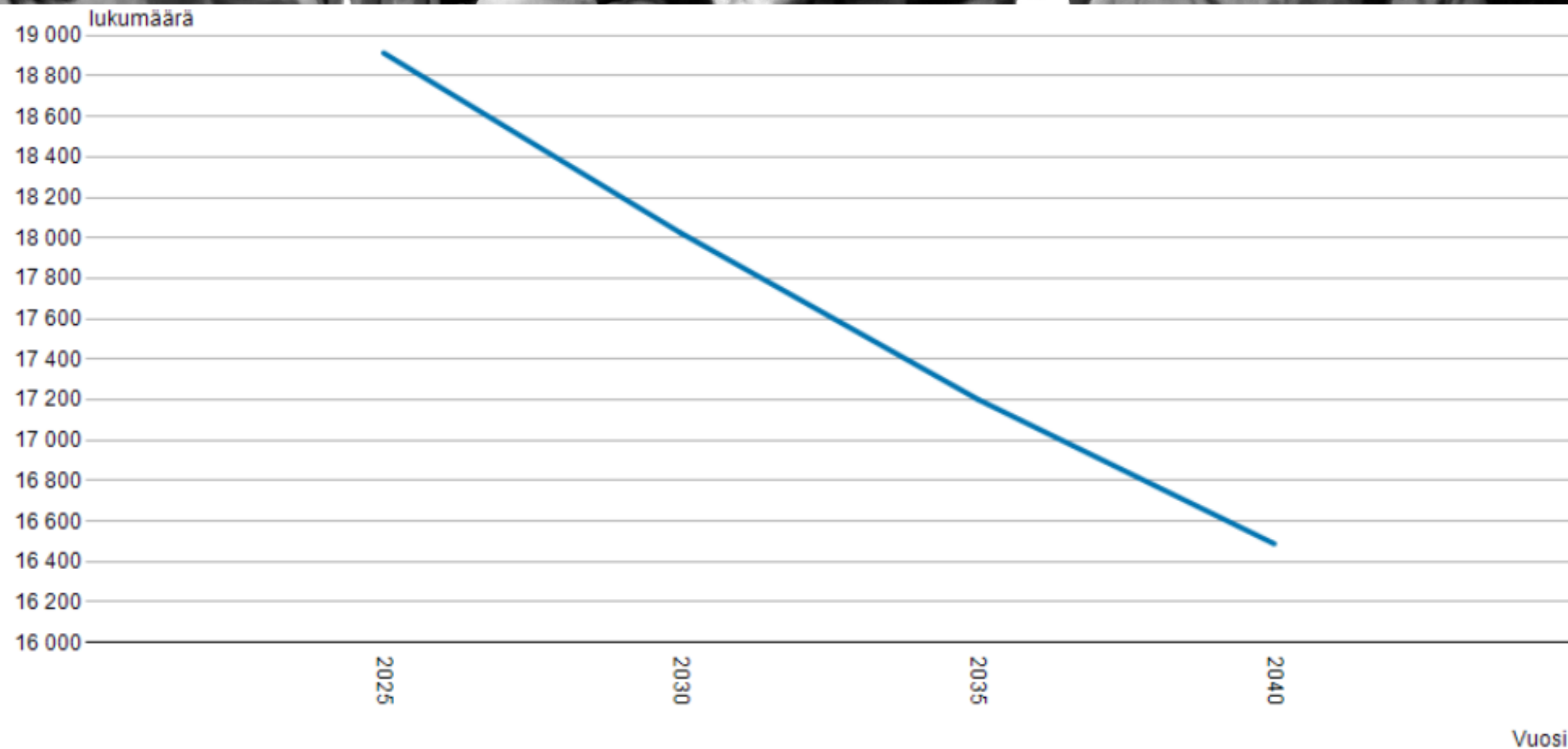
2023	19,40€
2022	17,90€
2021	16,80€

HYTE-kerroin euroa / asukasinfo ind. 5341

- Väestön kokonaismäärä on laskenut
- Ennusteessa (2025-2040) Haminan kokonaisväestön määrä laskee

Väestö

KUNTAKORTTIIN
TÄSTÄ

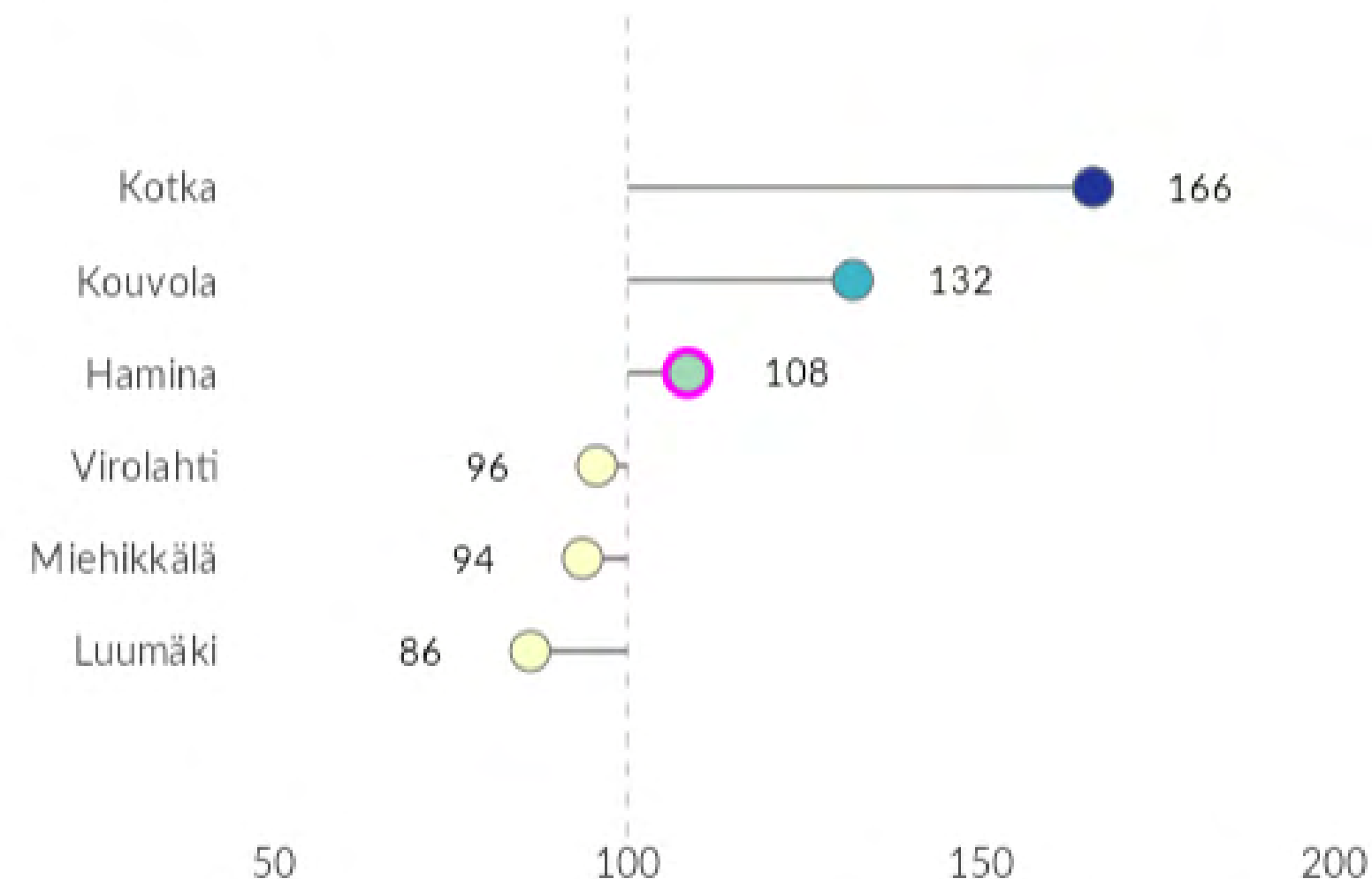
	2030	2035	2040
0 - 14	1 779	1 637	1 540
15 - 64	9 586	8 830	8 354
65 - 74	2 983	2 787	2 496
75 -	3 677	3 949	4 098

Huono-osaisuus on laskenut Haminan osalta 114 -> 108, mutta Hamina on edelleen kolmantena huono-osaisuudessa Kymenlaakson alueella. Lisätietoa aineistosta, jota on käytetty huono-osaisuus karttasovelluksen taustalla löydät [täältä](#)

Huono-osaisuus yhteensä

Aluetaso: Kunnat

Huono-osaisuus Suomessa -karttasovellus (Diak)
Data: THL (perusdata) & Diak (mediaanisuhteutus)
Tiedot haettu: 2024-02-08

Sairastavuusindeksi on huonontunut Haminan osalta viime tilastoon verrattuna. Uudempaa tilastoa ei ole saatavilla.

Koko maan sairastavuusindeksiä kuvataan luvulla 100. Mitä pienempi indeksiluku on, sitä terveempi on väestö.

Kaikissa osa-alueissa lukuunottamatta tuki- ja liikuntaelinsairaudet on indeksi noussut verrattuna vuosiin 2014-2016 (THL:n sairastavuusindeksit, ikävakioitu)

vihreä =arvo parantunut
keltainen=arvo lähes sama
punainen=arvo huonontunut

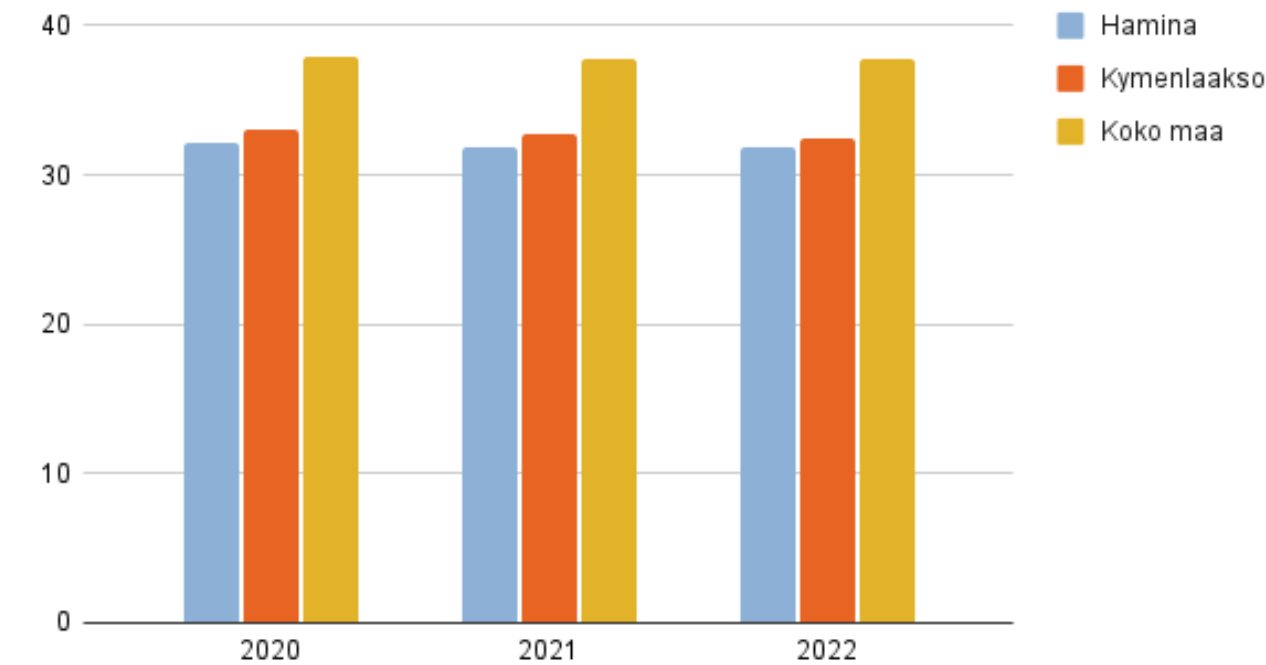
SAIRASTAVUUSINDEKSIT 2017 - 2019 ikävakioitu

	KYMENLAAKSO	HAMINA
Sairastavuus	108	105,4
Syöpä	105,6	111,5
Sepelvaltimotauti	105,9	113,1
Aivoverisuonitauti	102,7	110
Tuki- ja liikuntaelinsairaus	127,8	136,5
Mielenterveys	101,8	83,2
Tapaturma	89	90,3

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

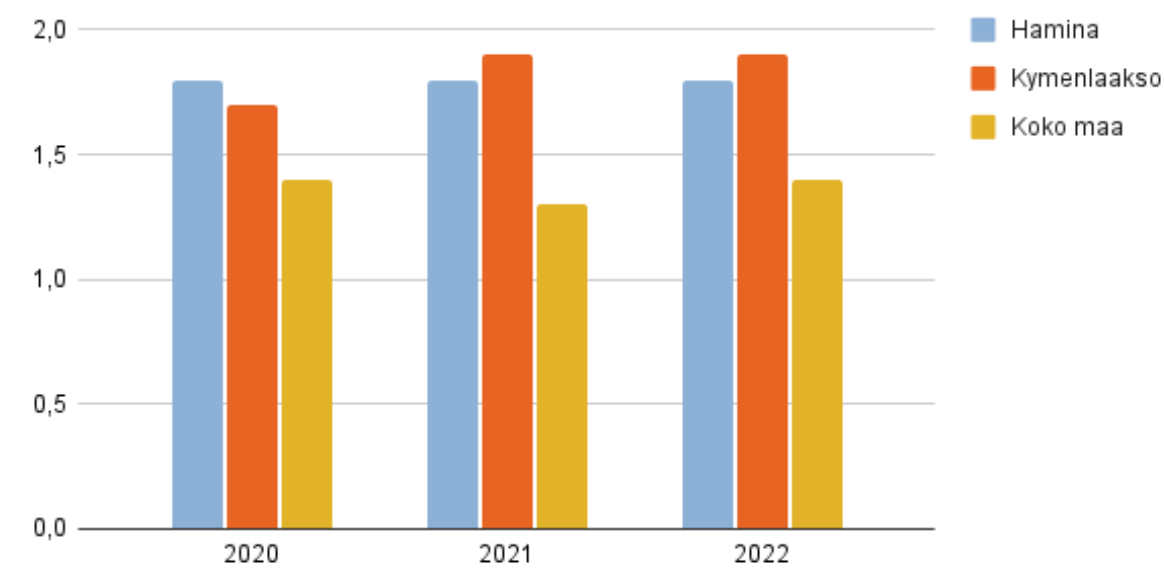
Koko maahan verrattuna Hamina on enemmän huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olleita 0-17-vuotiaita, % vastaavan ikäisestä väestöstä.

Lapsiperheet, % perheistä

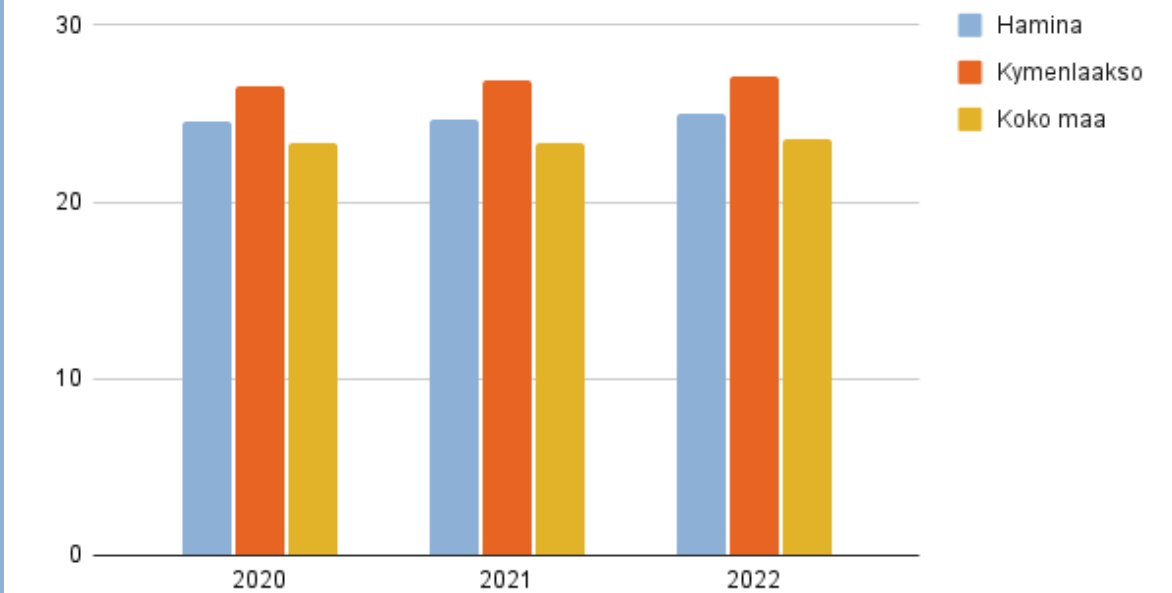
Lapsiperheiden määrä on pysynyt lähes samana

Huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olleet 0 - 17-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

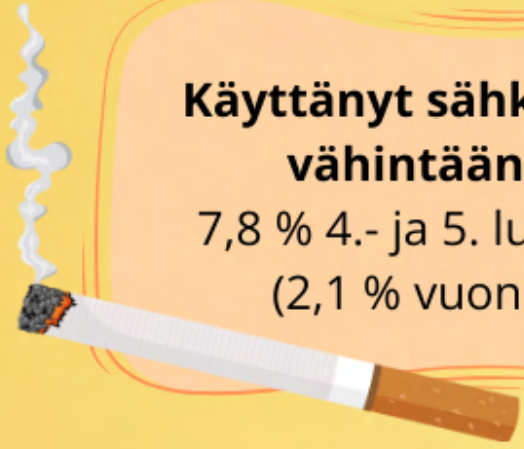
Pysynyt lähes samana

Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä

**Käyttänyt sähkösavuketta
vähintään kerran**

7,8 % 4.- ja 5. luokkalaisista
(2,1 % vuonna 2021)

Liikkuu vähintään tunnin päivässä
42,6 % 4.- ja 5. luokkalaisista
(35,9 % vuonna 2021)

**Hyvä keskusteluyhteys
vanhempien kanssa**

57,7 % 4.- ja 5. luokkalaisista
(49,4 % vuonna 2021)

Ei syö aamupalaa joka arkipäivä

35,6 % 4.- ja 5. luokkalaisista

HAMINALAISTEN 4.- JA 5. LUOKKALAISTEN HYVINVOINTI (2023)

**Kokenut seksuaalista kommentointia,
ehdottelua, viestittelyä tai
kuvamateriaalin näyttämistä**

13,2 % 4.- ja 5. luokkalaisista
(8,1 % vuonna 2021)

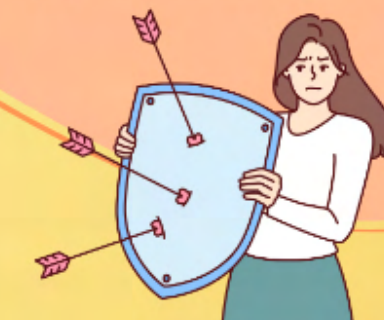

Yksin välitunnilla

7,3 % 4.- ja 5. luokkalaisista
(3,6 % vuonna 2021)

**Kaikki koulukiusaamistilanteet
lisääntyneet**

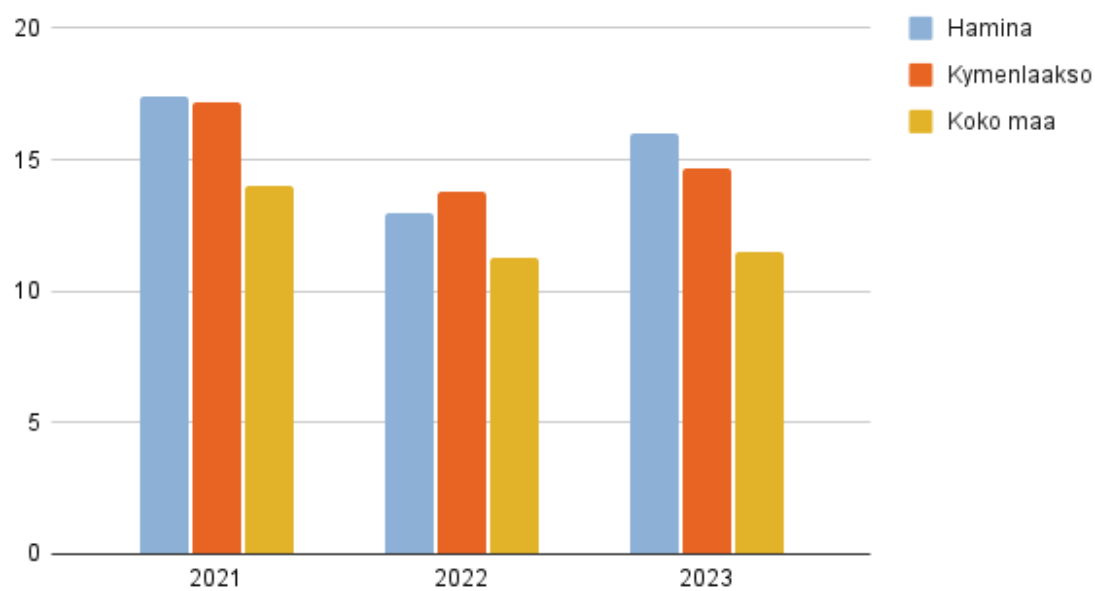
Nuoret ja nuoret aikuiset

- Nuorisotyöttömien määrä on noussut 3 prosenttiyksikköä vuonna 2023 verrattuna vuoteen 2022.

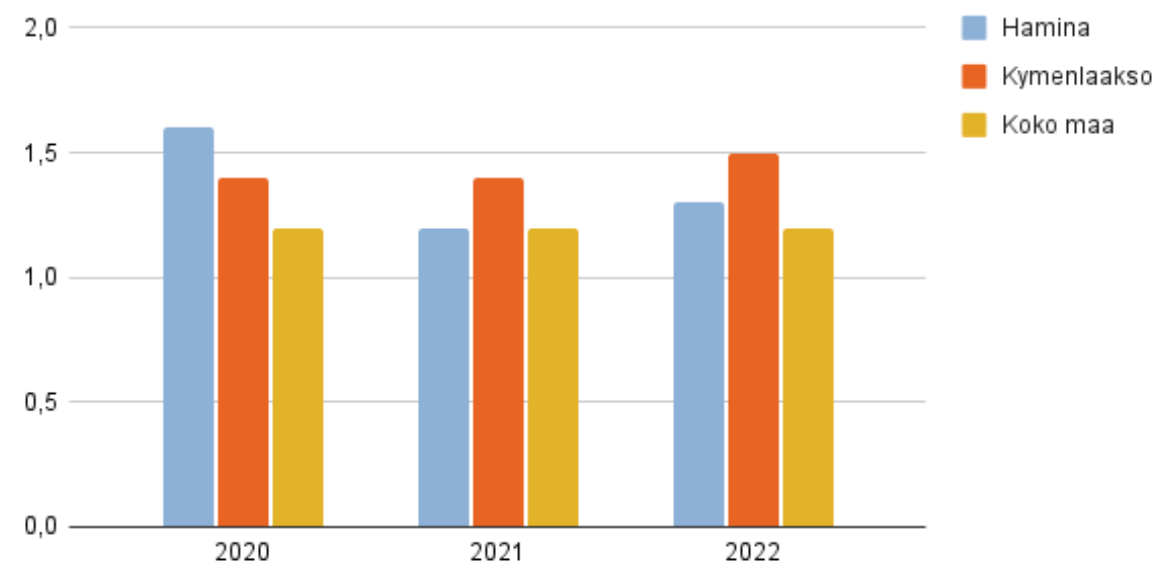
- Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien 16-24 -vuotiaiden haminalaisten määrä on pysynyt lähes samana.

+ Haminalaisten nuorten pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden määrä laski 1,8 prosenttiyksikköä vuonna 2022 vuoteen 2021 verrattuna.

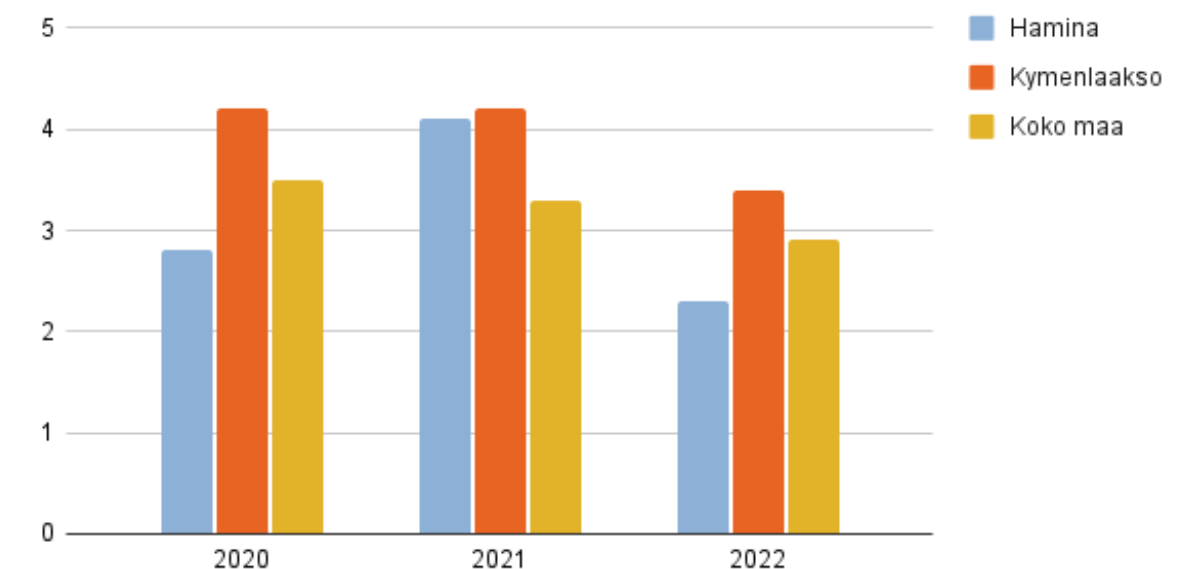
Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta

Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavan

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Haminassa 130
alle 25-
vuotiasta
työtöntä,
joulukuu 2023

Hamina

MAAILMANLUOKAN
PIKKUKAUPUNKI

Käyttää sähkösavukkeita päivittäin

15,9 % 8.- ja 9. luokkalaisista
(15,9 % vuonna 2021)

Vahvasti humalassa väh. kerran kuukaudessa

21,5 % 8.- ja 9. luokkalaisista
(13,9 % vuonna 2021)

Käyttää nikotiinipusseja silloin tällöin tai päivittäin

15,2 % 8.- ja 9. luokkalaisista

Ei ole saanut tarvitsemaansa apua ja tukea koulupsykologilta lukuvuoden aikana

50 % 8.- ja 9. luokkalaisista
(27,5 % vuonna 2021)

Ei syö aamupalaa joka arkipäivä

47,7 % 8.- ja 9. luokkalaisista
(47,7 % vuonna 2021)

Ei koe painoaan sopivaksi
43,9 % 8.- ja 9. luokkalaisista
(36 % vuonna 2021)

Harrastaa liikuntaa ohjatusti vapaa-ajalla vähintään viikoittain
45,8 % 8.- ja 9. luokkalaisista
(39,9 % vuonna 2021)

**HAMINALAISTEN
8.- JA 9. LUOKKALAISTEN
HYVINVOINTI (2023)**

Kokenut seksuaalista kommentointia, ehdottelua, viestittelyä tai kuvamateriaalin näyttämistä

37,3 % 8.- ja 9. luokkalaisista
(33,4 % vuonna 2021)

Ei käyttänyt ehkäisymenetelmää viimeisimmässä yhdynnässä

22,1 % 8.- ja 9. luokkalaisista
(19 % vuonna 2021)

Kaikki koulukiusaamistilanteet lisääntyneet

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa

12,1 % 8.- ja 9. luokkalaisista
(6,5 % vuonna 2021)

Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa

38,1 % 8.- ja 9. luokkalaisista
(42,4 % vuonna 2021)

Kokenut vanhempien tai muiden huoltajien aikuisten henkistä väkivaltaa vuoden aikana

37,3 % 8.- ja 9. luokkalaisista
(33,4 % vuonna 2021)

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa
lukio: 1,9 %
ammattillinen: 6 %

Raittius

lukio: 36,2 %
(44,2 % vuonna 2021)
ammattillinen: 38,6 %
(34,8 % vuonna 2021)

Harrastaa liikuntaa ohjatusti vapaa-ajalla vähintään viikoittain

lukio: 34,6 %
(28 % vuonna 2021)
ammattillinen: 29,1 %
(9,7 % vuonna 2021)

HAMINALAISTEN LUKIO- JA AMMATTIKOULUOPIISKELIJOIDEN HYVINVOINTI (2023)

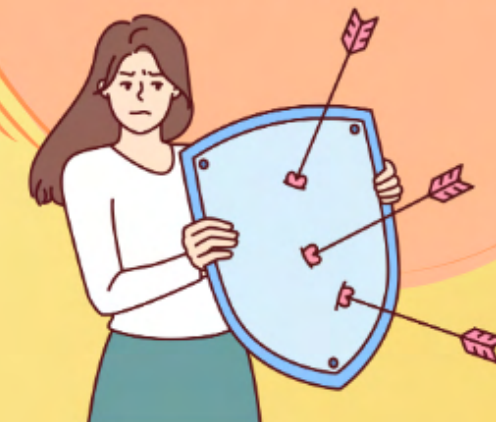
Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa
lukio: 41,9 %
(31,8 % vuonna 2021)
ammattillinen: 35,7 %
(57,8 % vuonna 2021)

Tuntee itsensä yksinäiseksi
lukio: 11,4 %
(17,1 % vuonna 2021)
ammattillinen: 11,9 %
(12,9 % vuonna 2021)

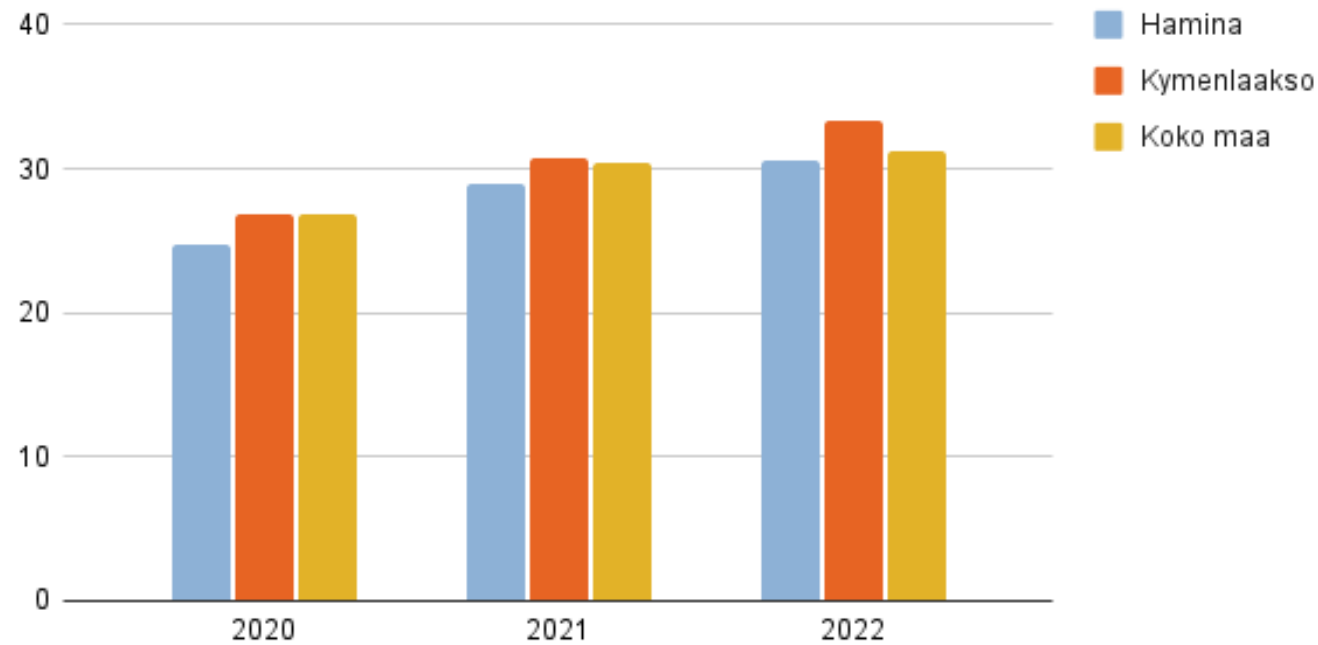

Kokenut seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana
lukio: 30,5 %
ammattillinen: 19 %

Työikäiset

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

- Pitkäaikaistyöttömien määrä on noussut edellisen vuoden samaan ajankohtaan verrattuna
- Työttömien työnhakijoiden määrä nousi vuonna 2023 vuoteen 2022 verrattuna. (Kaakkois-Suomen työllisyyskatsaus, marraskuu 2023)
- Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saavien määrä haminalaisen aikuisväestön keskuudessa on lähtenyt nousuun.

2023
Ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta:
työikäiset 116 kpl
Yhteydenotto sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen: työikäiset 112 kpl

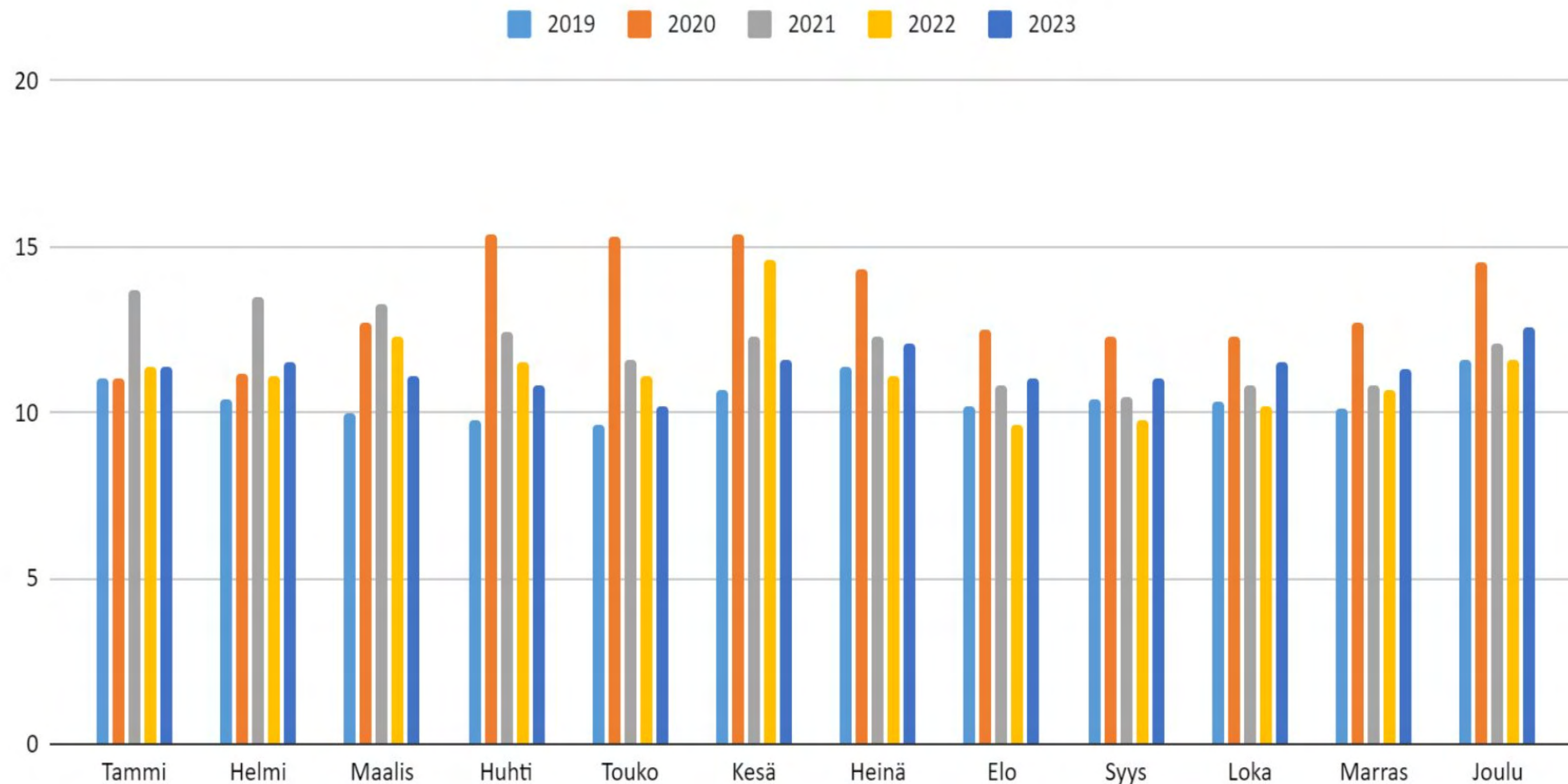
Hamina pitkäaikaistyöttömien määrä

Marraskuu 2022	Marraskuu 2023
273	334

Hamina työttömät työnhakijat

Marraskuu 2022	Marraskuu 2023
933	972

Haminan työttömyysprosentit 2019-2023

Työikäiset

Työikäisistä haminalaisista on vähän indikaattori tietoa, tämän takia kaupungin omat kyselyt antavat tärkeää tietoa työikäisten hyvinvoinnista. Haminassa toteutettiin maalis-toukokuun aikana 2023 "Mitä kuuluu Hamina"- kysely Haminan kaupungin eri toimialojen kanssa yhteistyössä.

Millaiset asiat vaikuttavat hyvinvointiisi?

18-29v

- Perhe, ystävät, liikunta, terveys

30-40v

- Perhe, terveys, työ, luonto/ympäristö, ystävät, liikunta, harrastukset

41-60v

- Terveys, perhe, työ, liikunta, ystävät, luonto, harrastukset

(mitä kuuluu Hamina 2023)

Yksinäisyys

18-29 vuotiaista vastanneista noin 80% tuntee itsensä yksinäiseksi joskus tai hyvin harvoin

30-40 ja 41-60 vuotiaista vastanneista noin 70% tuntee itsensä yksinäiseksi hyvin harvoin tai ei koskaan

(mitä kuuluu Hamina 2023)

Suurin osa työikäisistä voi hyvin. (mitä kuuluu Hamina 2023)

Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavanikäisestä väestöstä on pysynyt lähes samana.

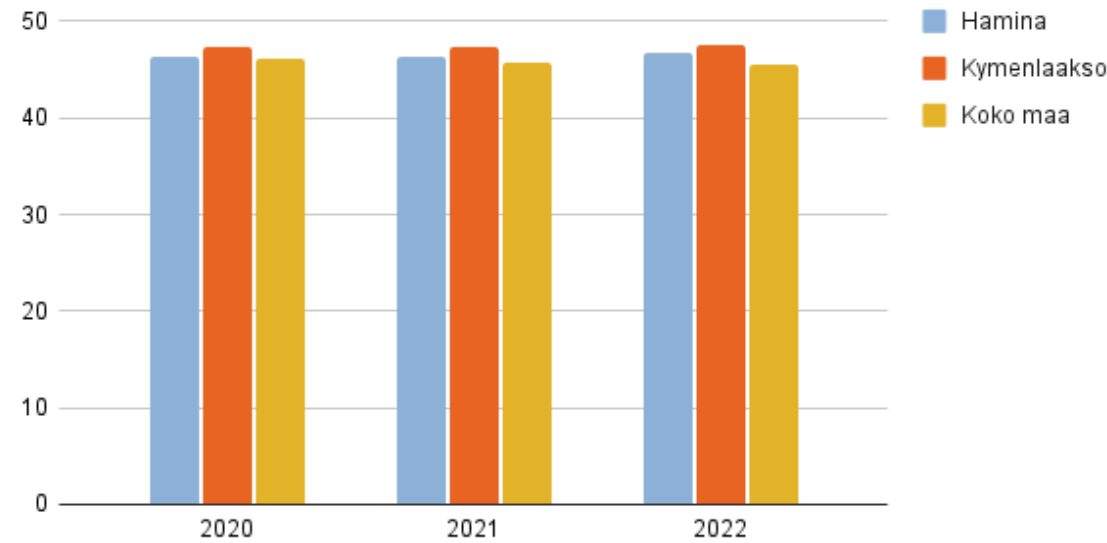
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä sekä kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä oli Haminaissa pysynyt ennallaan.

Omaishoidon tuen peittävyttä 75 vuotta täyttäneessä väestössä indikaattoria tulkittaessa on otettava huomioon, että ikääntyneiden palvelujärjestelmä on aina kokonaisuus ja eri kunnissa on erilaisia järjestämistapoja.

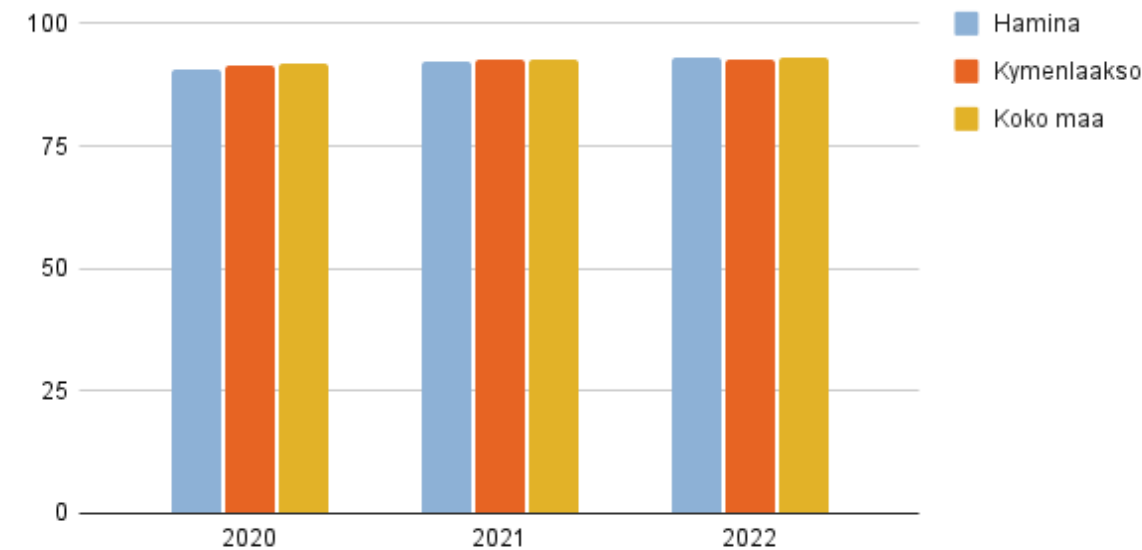
Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12. Haminaissa

2020	2021	2022
240	202	190

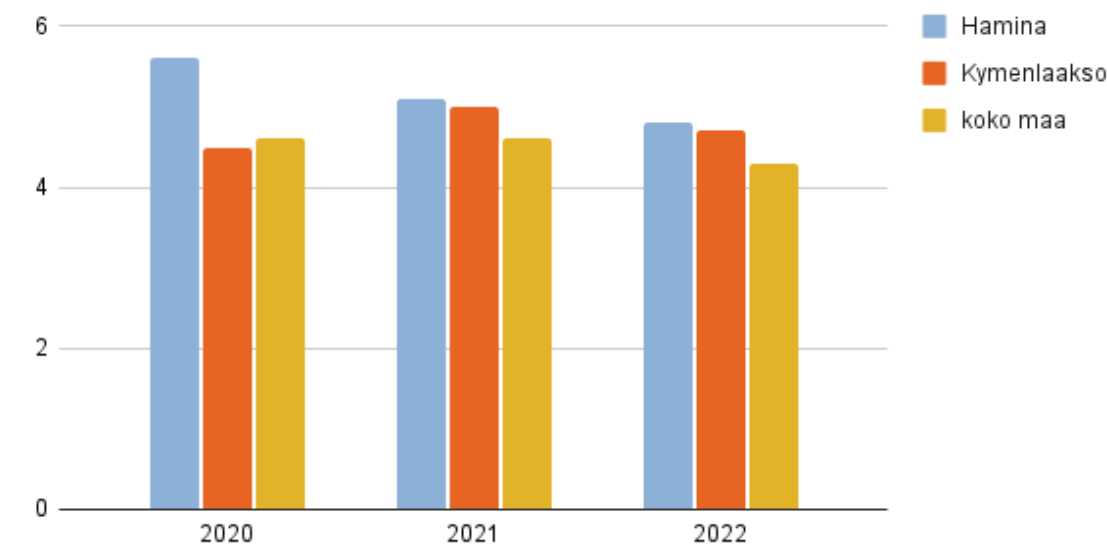
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Yksinäisyys

61-80 vuotiaista vastanneista vajaa 80% tuntee itsensä yksinäiseksi hyvin harvoin tai ei koskaan

yli 81 vuotiaista vastanneista itsensä yksinäiseksi tuntee joskus tai yleensä suurin osa vastanneista

(mitä kuuluu Hamina 2023)

2023
Ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta:
iäkkäät 225 kpl
Yhteydenotto sosiaalihuollosta
vastaavaan viranomaiseen: iäkkäät 257
kpl

**Haminan
kehittämiskohteet
TEAviisarista
katsottuna**

TEAviisari

Punainen = aloittamatta
Keltainen = aloitettu/kehitettävää

Kuntajohto

- **Onko tarkastuslautakunnan tekemässä arviointikertomuksessa arvioitu tämän valtuustokauden aikana kuntanne hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista?**
- **tasa-arvo ja yhdenvertaisuus**
- **päätösten ennakoarviointi käytössä**
- **kunta järjestää asiakasraateja tai vastaavia osallisuuden foorumeja (lapset) - > valmistelut käynnistynyt, lapsiystävällinen kunta hankkeen myötä**

Peruskoulut

- **kunnan peruskoulujen kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuus ja koulu yhteisön hyvinvointi tarkastetaan kolmen vuoden välein**
- **huoltajien vaikutusmahdollisuudet**
- **noudatetaan kouluruokailusuositusta (2008, 2017) koululounaan ja välipalojen järjestämisessä**

Liikunta

- **vaikutusten ennakoarviointiin (EVA) ja yhteissuunnitteluun lisää panostusta ja yhteistyötä**
- **liikkumattomuuden ehkäisyyn tarvitaan kaikkien sektoreiden yhteistyötä - kaavoituksesta alkaen -> liikkumishojelman suunnittelu käynnistynyt**

Kulttuuri

- **kulttuuriin osallistumista edistäessään kunta järjestää itse tai taloudellisesti tukee toimintaa, jolla madalletaan kulttuuriin osallistumisen kynnystä -> Kaikukortin käynnistymisen valmistelu vuonna 2023**

Kotoutumisen palvelut

Haminan kaupunki ostaa kotoutumisen palvelut Kotkan kaupungilta, tähän sisältyy kotoutumiskoordinaattorin ja kotoutumisen alkuvaiheen palvelut.

Haminan kaupungin tilapäisen suojelun saaneiden ukrainalaisten kotouttamista tuettiin Yhteistä Tekemistä Haminaan Ukrainalaisille, YTHU-projektilla 1.12.2022 - 31.12.2023 välisenä aikana.

- kohderyhmänä tilapäisen suojelun saaneet ukrainalaiset
- vuonna 2023 Haminaan saapui noin 400 ukrainalaista
- kotikuntaa Haminasta haki 179 ukrainalaista

Työllistyminen

Työnohjauksen avulla projektilla työllistettiin Haminan kaupungin eri yksiköihin noin 25 tilapäisen suojelun saanutta ukrainalaista (varhaiskasvatus, esiopetus, viherpalvelut, ruoka- ja puhtauspalvelut, kiinteistöpalvelut). Työntekijät työllistettiin palkkatuella.

Työllistymisen jälkeen ukrainalaiset ovat perustaneet tai perustamassa Haminaan eri alojen yrityksiä.

Kaupunki on verkostoitunut työllistymisen helpottamiseksi myös Cursor Oy:n ja Ekamin kanssa.

Alueen erilaisiin yrityksiin työllistyi noin 20 ukrainalaista.

Kohtaamiset

Työnsuunnittelija kohtasi ukrainalaisia ja mahdollisti heidän vapaa-aikaansa Haminassa yksilöllisesti.

Osa ukrainalaisista innostui järjestäytymään yhdistykseksi; Ukrainalaisten Yhdistys Haminassa ry:ksi. Yhdistys pitää Vallintalossa avustuspistettä ukrainalaisille.

Plan

Ohjelmien- ja suunnitelmien arviointi 2023

Ohjelmien- ja
suunnitelmien
toteutus jatkuu
vuonna 2024

Hamina
ikäihmisten
hyvinvointisuun-
nitelman arviointi
2023

PAINOPISTE 1.

Kymenlaakson asukkailla on mahdollisuus merkitykselliseen elämään

Välitavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutaho / jatkovalmistelu yhdyspinnat	Mittarit	Toimenpiteiden toteutumisen
Oman toimijuuden ja osallisuuden tukeminen	Kuullaan ikäihmisiä heidän elinympäristössään ja tuetaan yhteisöllisyyttä kylissä ja keskustassa (miesten tapaamiset, kohtaamispaikat eri kylissä).	Etsivä vanhustyö, seurakunta, järjestöt ja 4.sektori.	Kylien tapaamiset toteutuu, kerran vuodessa pidetään isompi foorumi (Vanhustenviikko, seniorimessut 2024 tms.)	Miesten avoimien ryhmien itsenäisesti jatkumisen tukeminen. Kylässä Hamina- kyläiltä kiertue - arjen turvallisuus. 5 kylässä käyty
	Vapaaehtoistoiminnan koordinointi ja hyödyntäminen. Socomin kanssa yhteistyön käynnistäminen, vapaaehtoistyön koordinointi	Osallisuus- ja hyvinvointikoordinaattorit, seurakunta, järjestöt. Socom	Osallistujien määrä, käynnistetyt toiminnot.	Vapaaehtoistyön koordinaatiomalli valmistumassa. Vie vanhus ulos tapahtumassa, mukana 23 vapaaehtoista. Vapaaehtoistoiminnan messut järjestettiin 21.10.2023
	Vanhusneuvostoa kuullaan ja osallistetaan aiempaa enemmän. Mahdollistetaan vanhusneuvoston digiosaamisen vahvistaminen.	<u>Osallisuusjohtaja</u> ja vanhusneuvoston sihteeri, vanhusneuvoston puheenjohtaja.	Vanhusneuvoston mielipiteitä on kuultu/aloitteiden määrä/toteutuneet.	Mielipiteitä kysytty mm. internet sivujen uudistukseen liittyen sekä <u>esteettömyyskävelyyn</u> . Vanhusneuvoston jäseniä osallistunut vanhustenviikon suunnitteluun ja toteutukseen.
	Mahdollistetaan vähävaraisten osallistuminen esim. <u>kaikukortti</u> .	Johtotiimi, valiokunnat, kulttuuripalvelut ja hyvinvointikoordinaattori.	Toimintamalli valmistuu ja otetaan käyttöön 2024.	<u>Kaikukortin</u> projektisuunnitelma valmis. Kokeilun käynnistys vuonna 2024.
	Liikuntakorttien myöntäminen jatkuu	Osallisuus- ja liikuntakoordinaattori	Liikuntakortti sosiaalisin perustein / määrä Erityisliikuntakortti / määrä Yli 65v. päiväkortti / määrä	Liikuntakortti sosiaalisin per. 42 Erityisliikuntakortti 128 Yli 65v. uimahallin päiväkortti 348 (1.1. - 6.11.2023)
	Ikäihmisten vaikuttajafoorumin jatkuminen	Hyvinvointikoordinaattori, järjestöt.	Tapaamiset vähintään 2 kertaa	Tapaamisia ollut kaksi kertaa vuonna 2022 ja 2023
	Otetaan käyttöön pysyvä <u>digihyvinvointia</u> ja syrjäytymistä ehkäisevä toimintamalli.	Hyvinvointikoordinaattori, järjestöt, Etsivä vanhustyö ja kirjastopalvelut.	Pysyvän toimintamalli käyttöön <u>Digineuvonnan</u> määrä / v.	Säännöllistä <u>digiopastus</u> viikoittain Haminan digituki verkosto kokoontuu 4xvuosi HAMINA JATKUU

Oman toimijuuden ja osallisuuden tukeminen	Tuetaan taloyhtiötä vaikuttamaan asumiseen aktiivisuuden, toimeliaisuuden ja yhteisöllisyyden edistämiseksi.	Hyvinvoinnin edistämisen tulosalue, järjestöt, Hamina Asunnot Oy.	Kuinka monta taloyhtiötä mukana, asukaskysely, muiden toimijoiden osallistumisen määrä.	Tämä kokeilu päättynyt. 8 kohdetta mukana. Toimijoina seurakunta, kulttuuripalvelut, yhdistykset ja yksityiset yritykset.
Yhteisöllisyyden vahvistaminen	Tuetaan mahdollisuuksia yhteisöllisyyden edistämiseksi: - Kylät lentoon hankkeen jatkaminen - Kuntalaisaktiivisuus ja sen hyödyntäminen	Hyvinvoinnin edistäminen ja yhteistyökumppanit sekä kaupungin muut tulosalueet	Tapahtumien ja toiminnan määrä, toimialojen yhteinen kysely.	Mitä kuuluu Hamina-kysely ke 2023, vastauksia 726. Osallistuva budjetointi 150.000 koskee koko kunnan aluetta. Kylien toimijoiden kannustaminen ja tukeminen <u>tapahtumajärjestelyissä</u>
Avoimien kohtaamispaikkojen kehittäminen yhdessä ikäihmisten, kuntien, järjestöjen ja Kymen HVA:n kanssa	Kohtaamispaikkojen tuominen tutuksi kaikenikäisille. Tukea kylien omatoimista <u>kohtaamispaikkatoimintaa</u> . Kohtaamispaikat kylien "olohuoneiksi".	Hyvinvoinnin edistäminen, Kymenlaakson <u>hyvinvointialue</u> , järjestöt. Socom Voimaa ikämiesten arkeen -hanke, miesten ryhmät	Hyvinvoinnin edistäminen, Kymenlaakson <u>hyvinvointialue</u> , järjestöt. Socom Voimaa ikämiesten arkeen -hanke, miesten ryhmät	Kohtaamispaikkoja 8 kpl. Kaupunki huolehtii niistä 4 kpl, itsenäisiä 4 kpl. Vuonna 2023 uusia kohtaamispaikkoja 2 lisää, Husula ja Vilniemi. Hilman yhteistyö Kymen HVA:n kanssa.

PAINOPISTE 2.

Kymenlaakson asukkailla on mahdollisuus elää päihteetöntä elämää ja saada tukea siihen

Välitavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutaho / jatkovalmistelu yhdyspinnat	Mittarit	Toimijoiden osallistuminen
Vahvistetaan ennakoivaa puheeksiottoa ikääntyneiden päihteiden ja rahapelaamisen osalta	Edistetään tietoisuutta päihteiden ja rahapelaamisen vaikutuksista ja niiden haitoista.	Ehkäisevän <u>päihdetyön</u> yhdyshenkilö, järjestöt, Kymen HVA	<u>Päihdetietovalistustilaisuudet</u> vähintään kaksi kertaa vuodessa ja pyydetään palaute osallistujilta.	Kymenlaakson alueella yhteinen <u>päihdetilannekysely</u> toteutettiin 2023.
Lisätään osaamista päihteettömän elämän tukemiseen Kymen HVA:n, kunnan ja järjestöjen toiminnassa	Jalkautetaan puuttumisen toimintamalli organisaation ja yhteistyötahojen toimintaan	Alueellinen järjestöasiantuntija, järjestöt, kumppanuustalo Hilma.	Puuttumisen toimintamalli otetaan käyttöön	Puheeksioton kortteja päivitetty.
Elämänhallinnan tukeminen elämän muutostilanteissa	Järjestetään päihteettömyyttä tukevaa toimintaa kaupungin tiloissa esimerkiksi kohtaamispaikoissa.	Ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilö, Kymenlaakson <u>hyvinvointialue</u> , järjestöt.	Ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilö, Kymenlaakson <u>hyvinvointialue</u> , järjestöt.	Kohtaamispaikat päihteettömiä toimintaa joka arkipäivä

PAINOPISTE 3.

Kymenlaakson asukkailla on mahdollisuus terveellisiin elintapoihin ja hyvään mielenterveyteen

Välitavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutaho / jatkovalmistelu yhdyspinnat	Mittarit	Toimenpiteiden toteutuminen
Toimintakyvyn ylläpitäminen eri toimintakyvyn osa-alueet huomioiden	<p>Tuetaan syrjäytymisvaarassa kuuluvien ikäihmisten toimintakykyä, kehitetään etsivän vanhustyön toimintamallia.</p> <p>Elinikäisen oppimisen mahdollisuuksien edistäminen.</p> <p>Mahdollistetaan ikäihmisten monipuoliset liikuntaryhmät yhdessä kolmannen sektorin kanssa. Kehitetään vertaisohjaajien verkostoa. Liikuntaryhmiä joka kylällä.</p> <p>Edistetään liikuntaneuvonnan roolia ja tunnettavuutta ikäihmisten parissa.</p> <p>Tuetaan omaishoitajia hoivatyössä kokeilemalla vertaisryhmätoimintaa.</p>	<p>Hyvinvointikoordinaattori, liikuntapalvelut, järjestöt.</p> <p>Kulttuuripalvelut, kansalaisopisto, ikäihmisten yliopisto.</p> <p>Liikuntapalvelut, yhdistykset.</p> <p>Liikuntapalvelut</p> <p>Hyvinvoinnin tulosalue, vanhusneuvosto, Kymen HVA, liikuntapalvelut.</p>	<p>Kuultujen ihmisten määrä, toimialojen yhteinen kysely (yksinäisyys, elämän merkityksellisyys, tuleeko kuulluksi, pääseekö liikkumaan)</p> <p>Seniorineuvonnan määrä</p> <p>Tarjonnan määrä ja laatu, osallistujien määrä.</p> <p><u>Yhteistyöyhdistysten määrä.</u> Liikuntaryhmien määrä</p> <p>Liikuntaneuvonnan asiakaskontaktit/määrä</p> <p>Osallistujien määrä.</p>	<p>Mitä kuuluu Hamina-kysely kevät 2023, vastauksia 726. </p> <p>Seniorineuvoja, 2022: 24 kpl 2023 syyskuuhun asti: 77 kpl </p> <p>luentoja pidetty 8 kpl ja osallistuja yhteensä 165. Yli 60-v opiskelijat ilm. 754 kpl. Kurssseja jotka oli suunnattu vain senioreille järjestettiin yhteensä 21 (näistä toteutui 16). </p> <p>Ryhmiä lähes joka kylällä kaupungin tai yhdistysten toimesta. Korona vaikuttaa, vasta syksyllä 2023 ihmiset palaamassa ryhmiin. <u>Omatomiliikunta lisääntynyt, erityisesti kuntosaleilla</u> </p> <p>Liikuntaneuvonta lisääntynyt, kehonkoostumusmittaukset myös, <u>230 liikuntaneuvontaohjausta / 72 uutta asiakasta</u> </p> <p>Kesällä 2023 järjestettiin omaishoitajien retki, paikalla 14 omaishoitajaa </p>
Mielen hyvinvoinnin tukeminen	Hyödynnetään kulttuurin keinoja mielenterveyden edistämiseksi.	Kulttuuripalvelut, Kymen HVA, kokemusasiantuntija	Kulttuuripalvelut, Kymenlaakson <u>hyvinvointialue</u> Kokemusasiantuntija	Kokemusasiantuntijan tapahtumia 3kpl.
Vahvistetaan muistisairauksien varhaista tunnistamista ja tietoisuutta miten toimia	Teematilaisuudet kohtaamispaikoissa.	Kymen HVA Hyvinvoinnin edistäminen, yhdistykset.	Muistiluotsien ja Kymenlaakson <u>hyvinvointialueen</u> järjestämien tilaisuuksien määrä	Muistista pidetty luentoja kirjastossa ja kohtaamispaikoilla.

PAINOPISTE 4.

Kymenlaakson asukkailla on mahdollisuus elää turvallista arkea terveellisessä ympäristössä

Välitavoitteet	Toimenpiteet	Vastuutaho / jatkovalmistelu yhdyspinnat	Mittarit	Toimenpiteiden toteutuminen <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> valmis etenee aloittamatta </div>
Kaatumisseula toimintamallin jalkauttaminen ja vahvistaminen	Kaatumisseulan toiminnan systematisointi ja saavutettavuuden parantaminen Kymenlaakson <u>hyvinvointialueen</u> kanssa sekä markkinointi.	Kymen HVA, liikuntapalvelut	Lonkkamurtumien määrä	Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavan ikäisestä väestöstä Info 699 2022 0,7% 2021 0,6% Kaatumisseula jalkautunut kumppanuustalo Hilmaan kerran, samoin Iloa arkeen tapahtumassa mukana tammikuussa etenee
Osaamisen vahvistaminen lähisuuhdeväkivallan tunnistamiseen ja ehkäisyyn Kymen HVA:n, kunnan ja järjestöjen toiminnassa	<u>Hyvinvointi- ja terveystietoisuuden lisääminen.</u>	Kymen HVA, hyvinvoinnin edistäminen.	Koulutussuunnitelma on/ei. Lähisuuhdeväkivaltaan liittyen luentojen määrä ja osallistujien määrä	Kymenlaakson Ensi- ja turvakotiyhdistyksestä käynyt (Ruissalon kirjasto ja Linnoituksen uimahallin kokoustila) -> ei osallistujia. etenee
Osaamisen vahvistaminen syrjäytymisen tunnistamiseen ja ehkäisyyn Kymen HVA:n, kunnan ja järjestöjen toiminnassa	<u>Toimijakortin</u> jakaminen Opastetaan, miten huoli-ilmoituksen voi tehdä. Järjestetään kampanja huoli-ilmoituksen tekemisestä.	Osallisuuskoordinaattori, Kymen HVA Hyvinvoinnin edistäminen ja Hilma. Hyvinvoinnin edistäminen, kirjastopalvelut, liikuntapalvelut, Kymen HVA	Huoli-ilmoitusten määrä. Toteutunut / ei toteutunut.	vuonna 2022 oli Haminassa 313 kpl ja tämän vuoden 2023 puolella (1.1.-30.9.23) <u>184kpl.</u> valmis Palveluohjaajat pitäneet infoa huoli-ilmoituksesta ja jalkautuneet kumppanuustalo Hilmalle kerran kuukaudessa syksyllä 2023.
Ympäristöterveyden huomioiminen toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa	Luonnon virkistyskäytön lisääminen. Esteettömyyden edistäminen. Arjen turvallisuussuunnitelma	Aluepalvelut, Liikuntapalvelut. Kaupunki, vanhusneuvosto, järjestöt	Aktivoivien liikkumisympäristöjen määrä Turvallisuuskävely ja sen tulokset, esteettömyyttä edistävät toimenpiteet/määrä.	Luontopolkuja kohennettu ympäri kuntaa. Uusia <u>tulipaikkoja</u> rakennettu Tarmolaan <u>Kalliopolulle</u> ja Pyhällön koulun lähistölle Esteettömyyskävely järjestettiin 29.8.2023 valmis Kylässä Haminassa- kyläilta kiertue - arjen turvallisuus. 5 kylässä käyty etenee

**Lasten ja nuorten
hyvinvointisuunni-
telman arviointi
2023**

Toiminta	Vastuutaho	Aikataulu	Arviointi
Ratkaistaan sisäilmaongelmia, jotta kaikilla lapsilla, nuorilla ja henkilökunnalla on terveet tilat toimia.	Päätäjät toimeenpanijat	Jatkuvaa toimintaa Kouluverkkoselvitys tehdään keväällä 2022	Palveluverkkoselvitys on tehty, ja se on edennyt uudisrakennusten suunnitteluun ja esitettyjen yksiköiden lakkauttamiseen. Päiväkodeissa ja kouluilla toimitaan kaupungin sisäilmaohjeistuksen mukaisesti.
Järjestetään lapsiperheitä varten matalan kynnyksen harrastustoimintaa yhdessä kumppaneiden kanssa. Haminan malli ja kohtaamispaikkatoiminta	Kasvatus- ja koulutuspalvelut yhdessä kumppaniverkoston kanssa	Jatkuvaa toimintaa	Toteutuu suunnitelmien mukaisesti laadukkaana ja tavoittaa lapsia, nuoria ja perheitä. Harrastamisen malli ei ole vakiintunutta toimintaa, vaan sitä järjestetään hankerahalla. Yhteistyökumppaneita ovat mm. Hilma ja eri yhdistykset (esim. 4H).

Toiminta	Vastuutaho	Aikataulu	Arviointi
Järjestetään oikea-aikaista tukea lasten ja nuorten koulunkäynnin sekä nuorten aikuisten ja lapsiperheiden arjen sujumista varten Varmistetaan resurssien riittävyys	Varhaiskasvatus, perusopetus lukio, nuorisopalvelut yhteistyössä Kymen HVA:n ja muiden kumppaneiden kanssa	Jatkuvaa toimintaa	Monipuolisia palveluita toteutetaan melko hyvillä resursseilla, jotka pääosin perustuvat hankerahoitukseen (esim. hyvinvointitutor, koulunuorisotyö, varhaiserityisopettajat). Edelleen kehitetään uusia toimintamalleja yhteistyössä HVA:n kanssa. Resurssien riittävyys myös tulevaisuudessa on olennaisessa osassa tuen järjestämisen ja saavutettavuuden kannalta.
Tuetaan lapsiperheiden arjen toimintaa ja osallisuutta	Varhaiskasvatus, perusopetus	Jatkuvaa toimintaa	Toimintaa ja osallisuutta tuetaan avoimen varhaiskasvatuksen, ip-toiminnan, <u>kohtaamispaikkatoiminnan</u> sekä <u>harrastamistoiminnan</u> toteuttamisella
Haetaan mukaan Lapsiystävällinen kunta-hankkeeseen	Kasvatus- ja koulutuspalvelut	2021-	Edetään Lapsiystävällinen kunta -hanke suunnitelman mukaisesti. Toimintasuunnitelma on laadittu (esim. lapsivaikutusten arviointia tehdään).

Toiminta	Vastuutaho	Aikataulu	Arviointi
Käynnistetään perhekeskuksen toiminta Haminassa	Kasvatus- ja koulutuspalvelut yhteistyössä Kymen HVA:n kanssa	2021	Yhteistyötä tehdään perhekeskuksen kanssa.
Huomioidaan positiivinen pedagogiikka toiminnassa sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa tavoitteena erityisesti kiusaamisen kitkeminen	Varhaiskasvatus ja perusopetus yhteistyössä huoltajien kanssa	Jatkuvaa toimintaa	Henkilökuntaa on koulutettu kaikissa kasvatus- ja koulutuspalveluiden yksiköissä. Haminan <u>vertaissovittelumalli</u> on käytössä. Kiusaaminen muuttaa muotoaan, ja sitä ei ole pystytty kouluterveyskyselyiden mukaan vähentämään.
Rakennetaan lasten ja nuorten kulttuuripolku	Kulttuuripalvelut yhdessä kasvatus- ja koulutuspalveluiden, lasten ja nuorten, huoltajien sekä kumppaneiden kanssa	2021-	Suunnitelma on olemassa, ja sen työstäminen jatkuu vuonna 2024. Yksiköiden yhteyshenkilöt varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa on sovittu.

Toiminta	Vastuutaho	Aikataulu	Arviointi
<p>Vahvistetaan henkilöstön mielenterveysosaamista sekä lasten ja nuorten tunnetaitoja MITO-hanke</p>	<p>Kasvatus- ja koulutuspalvelut</p>	<p>2021-</p>	<p>MITO-hanke päättyi keväällä 2023. Hankkeen myötä VERSO-toiminta vakiinnutettiin kaikkiin kouluihin ja <u>hyvinvointitutorin tehtävä vakinaistettiin</u>. Tietoisuus positiivisesta pedagogiikasta lisääntyi hankkeen myötä.</p>
<p>Tuetaan lasten, nuorten sekä kasvatus- ja opetushenkilöstön <u>digitaitojen oppimista</u> Vahvistetaan e-passin käyttöä Kehitetään sähköisiä palveluita.</p>	<p>Kasvatus- ja koulutuspalvelut</p>	<p>2021-</p>	<p>Perusopetuksessa kaikilla on käytössä digitaaliset välineet ja digipassi. Toimintaa tukevia ohjelmia on otettu käyttöön varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Sähköistä asiointia on lisätty kasvatus- ja koulutuspalveluissa.</p>

**Nuorten
hyvinvointisuunni-
telman arviointi**

Toimenpide	Suunnitelma toteutukseen	Arviointi
Nuorisopalveluiden resurssien kehittäminen	Taataan nuorisopalveluiden resurssien pysyvyys vähintään 5,5 htv ja kehitetään nuorisopalveluiden resursseja muun muassa hankkeiden avulla	Nuorisopalveluiden toimintaa on toteutettu suunnitelman mukaisesti. Nuorisotyön palveluita on kehitetty hankkeiden ja erillisrahoituksen avulla. Resurssit on taattu hankerahoituksella, jatkossa tavoitteena saada <u>omarahoituksella 6htv</u> .
Nuorten osallisuuden ja kuulemisen tehostaminen kuntalain mukaan	Otetaan nuoret aidosti mukaan toimialueiden suunnitteluun ja kehittämiseen.	Toimintamallin mahdollisuudet on tunnistettu, mutta toiminta ei ole vakiintunut. Lapset ja nuoret osallistettiin <u>kyselyin esim. palveluverkkoprosessissa</u> . Osallistamisessa tulee tulevaisuudessa kiinnittää huomiota heikommassa asemassa olevien lasten ja nuorten kuulemiseen.
Turvataan nuorten työllistyminen	Tarjotaan riittävästi kaupungin kesätyöpaikkoja sekä kesä- ja <u>kausityöseteleitä</u> nuorille	Nuorille on pystytty tarjoamaan töitä erityisesti kesätyö- ja <u>sesonkityösetelin</u> avulla.
Tiedotuksen ja viestinnän kehittäminen	Tehdään käyttäjäystävällistä viestintää nuorten käyttämissä kanavissa kaikilla toimialoilla	Tiedotuksen ja viestinnän toimintamalleja on järjestelmällisesti kehitetty. Kasvatus- ja koulutuspalvelut hyödyntää eri somekanavia. Kehittämiskohteita ovat erityisesti selkeäkielisyys, vieraskielisyys ja saavutettavuus. Lisäksi kehitetään palautekanavaa lapsille ja nuorille.
Nuorisopalveluiden toimintojen kehittäminen	Kehitetään koulunuorisotyötä muun muassa välituntitoiminta ja istumapaikkojen lisääminen. Kehitetään <u>nuorisotilatyötä</u> muun muassa aukioloajat ja tilojen modernisointi. Vakiinnutetaan mopo- ja <u>pyörätupatoiminta</u> .	Nuorisotyötä on kehitetty suunnitelman mukaan. Walkers-toiminta ja <u>wauto-toiminta</u> ovat vakiintuneet. Jatkossa tulee ratkaista nuorisotilojen kehittämismahdollisuudet ja järjestämispaikat. Mopo- ja <u>pyörätupatoimintaa</u> järjestetään hankerahoituksella.
Kumppanuuksien kehittäminen	Ylläpidetään ja kehitetään kumppanuuksia muun muassa ehkäisevässä päihdetyössä ja <u>jalkautuvassa</u> nuorisotyössä sekä Haminan harrastamisen mallissa.	Toteutunut suunnitelman mukaisesti eri yhteisöjen ja yhdistysten kanssa esimerkiksi Rannikkopajat, seurakunta, Koulutus elämään -säätiö.

Toimenpide	Suunnitelma toteutukseen ja vastuutaho	Arviointi
Hankitaan <u>Wauto</u> <u>nuorisotyöauto</u> pysyvästi Haminaan <u>liikkuvaa ja etsivää nuorisotyötä varten</u>	Valtuusto, strategisen johtamisen budjetti	Hankittu suunnitelman mukaisesti ja toiminta on vakiintunut.
Nuorten vapaa- <u>aikatoimintojen</u> kehittäminen, esim. yökahvilatoiminta, disco, <u>hengailuryhmät</u>	Kasvatus- ja koulutusvaliokunta, järjestöt, seurakunta	Toteutuu yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.
Käynnistetään ja kehitetään kokemusasiantuntija- ja vertaistukitoimintaa, esim. kouluissa, <u>yökahviloissa</u> ja nuorisotiloissa.	Kaupunki, järjestöt, Kymen HVA	Käynnistetty, henkilöitä on koulutettu ja toiminta aloitettu. Esim. Raittiusseura Jaspis ry toteuttaa kokemusasiantuntijatoimintaa ostopalveluna.
Lisätään kummi- ja tukihenkilötoimintaa	Kasvatus- ja koulutusvaliokunta, hyvinvointivaliokunta, järjestöt, Kymen HVA	Nuorisopalveluiden Nupa kaveritoiminta jatkuu. Myös <u>koulumummi-</u> ja <u>vaari-toiminta</u> sekä <u>nepsyvalmennus</u> jatkuvat.
Nuorisopalveluiden resurssien vahvistaminen ja ylläpitäminen	Valtuusto, talousarvio	<u>Talousarviovalmistelussa on huomioitu riittävät resurssit 6htv.</u>
Yhteisö kasvattaa ja pitää huolta -kaupunkimallin kehittäminen ja käyttöönotto	Kaupunki, järjestöt, Kymen HVA, nuorisovaltuusto	Toimintamallia ei ole muodostunut.

Toimenpide	Suunnitelma toteutukseen ja vastuutaho	Arviointi
Haminan harrastamisen mallin kehittäminen, edistäminen ja vakiinnuttaminen	Kasvatus- ja koulutusvaliokunta, hyvinvointivaliokunta, järjestöt	Toiminta on käynnissä ja sitä järjestetään hankerahoituksella.
Tuetaan vanhemmuutta ja vanhempien verkostoitumista. Esim. tukiryhmätoiminta, vanhempainillat	Kaupunki, järjestöt, Kymen HVA ja perhekeskus	Toteutuu esimerkiksi perhekeskustoiminnan, avoimen varhaiskasvatuksen, <u>kohtaamispaikkatoiminnan avulla.</u>
Moniammatillisen kasvattajayhteisön rakenteiden luominen varhaiskasvatus- ja <u>koulutusyksiköihin</u> , esim. koulunuorisotyön ja <u>psykkarien vakiinnuttaminen</u>	Valtuusto, Kymen HVA	<u>Koulunuorisotyötä tehdään käytössä olevien resurssien mahdollistamana ja osittain hankerahoituksella.</u> <u>Hyvinvointitutorin tehtävä on vakinaistettu.</u>
Yksilöllisten oppimispolkujen mahdollistaminen, esim. kymppiluokka ja jopo-luokka	Valtuusto, valiokunnat, koulut ja oppilaitokset	OTE-opetus koulua käymättömille nuorille on vakinaistettu. Yhteistyötä tehdään EKAMIn järjestämän TUVAn koulutuksen kanssa.
Kaupunkikehityksen ratkaisut tukemaan turvallista <u>kasvuyhteisöä</u>	Valtuusto, valiokunnat	Kasko pyrkii aktiivisesti <u>hallintorajat ylittävään yhteistyöhön turvallisen kasvuyhteisön kehittämiseksi.</u>

Osallistava menetelmä/tarkoitus	Vastuutaho	Aikataulu
<p>1. Palvelumuotoilu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Palveluja, toimitiloja tai toimintaympäristöä muutettaessa/ kehitettäessä otetaan asiakkaat aina mukaan työskentelyyn. Lisäksi huomioidaan eri toimialat. - Toimialat tekevät <u>omat osallistamissuunnitelmat</u> varmistamaan asiakkaiden mahdollisuuden palvelujen kehittämiseen - Laaditaan <u>suunnitelmapohja</u> esimiesten käyttöön 	<p>johtoryhmän jäsenet, lähiesimiehet, tiimivastaavat, työntekijät/työyhteisö</p> <p>esimiehet</p> <p>hyvinvointikoordinaattori</p>	<p>jatkuva</p> <p>vuoden 2024 loppuun mennessä</p> <p>syksy 2023</p>
<p>2. Eri toimialojen osallistaminen organisaation sisäisesti, yhteiskehittäminen</p> <p>Yhteinen toteuttaminen ja yhteiskehittäminen, <u>yhdyspintojen tunnistaminen</u>, kenen kanssa toimittava milloinkin, mihin asiat vaikuttavat, ketä tarvitsee yhteistyöhön jne. vrt. yhteishankkeet</p>	<p>johtoryhmän jäsenet, lähiesimiehet, tiimivastaavat, työntekijät/työyhteisö</p>	<p>jatkuva</p>

Osallistava menetelmä/tarkoitus	Vastuutaho	Aikataulu
<p>3. Osallistuva budjetointi</p> <ul style="list-style-type: none"> - kuntalaisten ehdotukset kootaan loppuvuodesta seuraavan vuoden toteutusta varten - kuntalaisia osallistetaan kehittämissideoiden toteutukseen 	<p>johto/palvelualueet</p> <p>(osallistuvan budjetoinnin kohteet sovitaan erikseen)</p>	<p>vuosittain, vuonna 2023 150.000€, vuonna 2024 50.000€</p>
<p>4. Avustukset ja kannustimet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pop up -avustukset (kriteerit <u>avustusohjeistuksessa</u>) <p>Tavoitteena omaehtoisen hyvinvointia ja osallisuutta tukevan toiminnan edistäminen</p>	<p>hyvinvoinnin edistäminen markkinoinnista yhteinen vastuu</p>	<p>jatkuvasti haussa</p>
<p>5. Jalkautuva asukastyö / hallinnon jalkautuminen</p> <p>Yleisötilaisuudet, "tavataan torilla", avoimet ovet, info- ja keskustelutilaisuudet (demokratiahanke)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uudet tavat toteuttaa, vapaamuotoisuus <p>Yrittäjien aamukahvit, "kyläpäälliköiden" kuukausitapaamiset (kaupunginjohtaja+hyvinvoinnin edistäminen)</p>	<p>johtoryhmän jäsenet, lähiesimiehet, tiimivastaavat, työntekijät/työyhteisö</p>	<p>jatkuva</p>

Osallistava menetelmä/tarkoitus	Vastuutaho	Aikataulu
<p>9. Avoin valmistelu</p> <p>Sähköinen <u>asukasraati</u> mm. ihmisiin kohdistuvan (IVA) vaikutusten arvioinnin käyttöönottoon.</p> <p>Digitaaliset vuorovaikutteiset alustat käyttöön</p>	<p>hallinto tietohallinto</p> <p>palvelualueet/tietohallinto</p>	<p>vaikuttavuuden arvioinnin käyttöönotto 2024</p> <p>valmistelu käynnistyy 2024</p>
<p>10. Haminan mallin kehittäminen</p> <p>Varmistetaan, että kaikki pääsevät harrastamaan riippumatta asuinpaikasta ja varallisuudesta. Mallia kehitetään myös ikäihmisten käyttöön.</p>	<p>Kasvatus- ja koulutuspalvelut + hyvinvoinnin edistäminen</p>	<p>jatkuvasti</p>
<p>11. Verkkokyselyt</p> <p>Toimialueet osallistavat kuntalaisia toiminnan kehittämiseen hyödyntämällä nopeita some ym. kanavia.</p> <p>HaminApp-mobiilisovelluksen käytön laajentaminen ja hyödyntäminen (tavoite v. 2024 5000 kuntalaista)</p>	<p>Kaikki tulosalueet</p> <p>Viestintä</p>	<p>jatkuvasti</p> <p>jatkuva</p>

Osallistava menetelmä/tarkoitus	Vastuutaho	Aikataulu
<p>12. Omaehtoisen toiminnan luvat ja pelisäännöt</p> <p>Käytössä toimintamalli omaehtoisten tilaisuuksien järjestämiseen (tilat, rahallinen tuki, neuvonta)</p>	hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	valmistelu 2024
<p>13. Tilojen yhteiskäyttö</p> <p>Edistetään kaupungin omistamien tilojen yhteiskäyttöä:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tuetaan osallisuutta mahdollistamalla toimitiloja tehokkaampaan käyttöön - helppokäyttöinen varauspalvelu, josta olisi tilattavissa kaikki kaupungissa käytettävissä olevat tilat 	tilapalvelut, ict ja hyvinvoinnin edistäminen	2024
<p>14. Mitä kuuluu Hamina -kysely</p> <p>Järjestelmällinen tiedonsaaminen kuntalaisten kokemasta hyvinvoinnin ja terveyden tilasta, osallisuudesta ja elämän merkityksellisyydestä sekä palveluista</p>	hyvinvoinnin edistäminen / hyvinvointikoordinaattori	toteutettu keväällä 2023, jatkossa vuosittain
<p>15. Osallisuutta edistävä toimintatapa osana työtä</p> <ul style="list-style-type: none"> - työntekijä huomioi asiakkaan - positiivinen kohtaaminen - asiakaskokemuksen mittaaminen- ja hyödyntäminen - jokainen työntekijä on kaupungin käyntikortti (sisäinen vetovoima) 	Kaikki kaupungin tulosalueet	jatkuva

Indikaattorien tiedot laajasta hyvinvointikertomuksesta

Verotulot, euroa / asukas info ind. 3177

Suhteellinen velkaantuneisuus, % info ind. 3181

Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas info ind. 3179

Lainakanta 31.12., euroa / asukas info ind. 3180

Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot info ind. 3126

Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä info ind. 326

Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta info ind. 189

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 3219

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 1275

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 3328

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 234

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä info ind. 2345

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 306

Kunnan yleinen pienituloisuusaste info ind. 3099

Huoltosuhde, demografinen info ind. 761

Lapsiperheet, % perheistä info ind. 179

Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä info ind. 74

Koulutustasomittain info ind. 180

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta info ind. 178

Huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olleet 0 - 17-vuotiaat viimeisimmän sijoitustiedon mukaan, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL) info ind. 1244

<https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/index>

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 286

Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 3906

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 3905

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 292

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 1514

Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 288

Nuuskaa päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista info ind. 335

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista info ind. 3916

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista info ind. 3931

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista info ind. 3924

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista info ind. 3939

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista info ind. 3913

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista info ind. 3928

Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista info ind. 3917

Ei yhtään läheistä ystävää, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista info ind. 3932

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä info ind. 237

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 1570

Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 3262

Säännöllisen kotihoidon piirissä olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 5513

Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12. info ind. 2722

Lonkkamurtumat 65 vuotta täyttäneillä, % vastaavan ikäisestä väestöstä info ind. 699

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 65 vuotta täyttäneillä / 1 000 vastaavan ikäistä info ind. 239